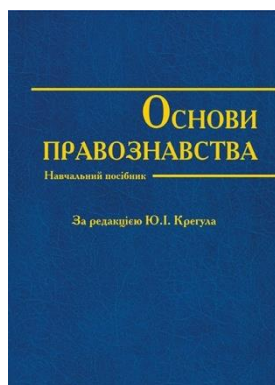

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

Основи правознавства : навч. посіб. / за ред. проф. Ю.І. Кругула. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 406 с.
ISBN 966-629-299-8

У навчальному посібнику висвітлено історію виникнення держави та права, наведено ознаки права реалізації, законності й правопорядку, правомірної та протиправної поведінки, юридичної відповідальності. Розглянуто основи таких галузей права України, як конституційне, трудове цивільне, сімейне, адміністративне, кримінально-процесуальне та цивільно-процесуальне.

Призначено для студентів неюридичних спеціальностей, абітурієнтів і широкого кола осіб, які цікавляться правовими знаннями.

Зам. 810/14

Ціна 75,00 грн

ЗМІСТ

Вступ	8
РОЗДІЛ I	
ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА	9
Глава 1. Загальна характеристика держави	9
§ 1.1. Поняття та ознаки держави	9
§ 1.2. Виникнення, або походження, держави	10
§ 1.3. Історичні типи держав: поняття, характеристика	12
§ 1.4. Поняття і класифікація функцій держави.....	13
§ 1.5. Форми держави та її елементи.....	15
§ 1.6. Поняття, види і характеристика форм державного устрою	17
§ 1.7. Поняття, види і характеристика державного (політичного) режиму.....	18
§ 1.8. Форма правління та адміністративно-територіальний устрій України.....	20
§ 1.9. Механізм та апарат держави: поняття, структура	22
§ 1.10. Поняття та основні ознаки (принципи) правової держави	24
§ 1.11. Громадянське суспільство: поняття, загальна характеристика	25
Глава 2. Поняття та основні ознаки права	26
§ 2.1. Основи теорії права, суть, властивості та ознаки права	26
§ 2.2. Поняття та види соціальних норм	29
§ 2.3. Основні принципи та функції права	30
§ 2.4. Правотворчість: поняття, принципи, види.....	32
Глава 3. Поняття, ознаки і структура норм права	33
§ 3.1. Поняття, основні ознаки та визначення правових норм	33

§ 3.2. Структура норми права	36
§ 3.3. Види правових норм.....	36
§ 3.4. Поняття форми (джерела) права	37
Глава 4. Система права	40
§ 4.1. Поняття системи права	40
§ 4.2. Загальна характеристика галузей права	41
§ 4.3. Поняття і види систематизації нормативно-правових актів	43
Глава 5. Правовідносини. Реалізація права.....	45
§ 5.1. Правовідносини: поняття та структура	45
§ 5.2. Реалізація нормативно-правових актів.....	48
§ 5.3. Правова свідомість і правова культура.....	53
Глава 6. Правова поведінка	56
§ 6.1. Правомірна поведінка: поняття, ознаки та види	56
§ 6.2. Правопорушення: поняття, ознаки та види. Склад правопорушення.....	57
§ 6.3. Юридична відповідальність	60
Питання для самостійної перевірки знань	62
 РОЗДІЛ II	
ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	63
Глава 7. Конституційне право – провідна галузь національного права України.....	63
§ 7.1. Предмет конституційного права.....	63
§ 7.2. Метод конституційного регулювання.....	64
§ 7.3. Система конституційного права України	65
§ 7.4. Поняття конституції.....	68
Глава 8. Органи державної влади і місцевого самоврядування.....	74
§ 8.1. Загальні засади органів державної влади і місцевого самоврядування	74
§ 8.2. Верховна Рада України	75
§ 8.3. Президент України.....	84
§ 8.4. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади	87
§ 8.5. Прокуратура України	92
§ 8.6. Судова система України	94
§ 8.7. Конституційний Суд України	99
§ 8.8. Місцеве самоврядування в Україні	101
Питання для самостійної перевірки знань	104
 РОЗДІЛ III	
ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	106
Глава 9. Основи цивільного права України	106
§ 9.1. Цивільне право України: поняття, предмет та метод цивільно-правового регулювання	106
§ 9.2. Загальна характеристика цивільного законодавства	107

§ 9.3. Цивільно-правові відносини та їхні елементи	109
§ 9.4. Фізичні особи як суб'єкти цивільного права.....	112
§ 9.5. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	116
§ 9.6. Поняття, види та форми правочинів	125
§ 9.7. Представництво і довіреність	133
§ 9.8. Строки та терміни. Позовна давність	138
§ 9.9. Право власності в Україні. Захист права власності.....	144
§ 9.10. Загальна характеристика зобов'язань: поняття, підстави виникнення та припинення	147
§ 9.11. Виконання зобов'язань та способи забезпечення їх виконання	150
§ 9.12. Цивільно-правова відповідальність	156
§ 9.13. Цивільно-правові договори: види, порядок укладення та припинення.....	164
§ 9.14. Загальна характеристика окремих видів цивільно-правових договорів	168
§ 9.15. Загальна характеристика спадкового права.....	183
Глава 10. Сімейне право України	190
§ 10.1. Поняття, система та джерела сімейного права.....	190
§ 10.2. Порядок та умови укладання шлюбу.....	193
§ 10.3. Припинення та недійсність шлюбу.....	195
§ 10.4. Особисті немайнові та майнові права й обов'язки подружжя.....	199
§ 10.5. Особисті немайнові та майнові права й обов'язки батьків і дітей.....	201
§ 10.6. Влаштування дітей, позбавлених піклування.....	203
Питання для самостійної перевірки знань	209
 РОЗДІЛ ІV	
ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА УКРАЇНИ	211
Глава 11. Предмет, метод і система трудового права.....	211
§ 11.1. Предмет трудового права	211
§ 11.2. Метод трудового права.....	215
§ 11.3. Система та джерела трудового права.....	218
Глава 12. Трудові правовідносини та їх суб'єкти	225
§ 12.1. Поняття трудових правовідносин, їх склад, зміст і загальна характеристика	225
§ 12.2. Працівники як суб'єкти трудових правовідносин	228
§ 12.3. Роботодавці як суб'єкти трудових правовідносин.....	232
Глава 13. Трудовий договір	235
§ 13.1. Поняття трудового договору та його відмінність від цивільно-правових угод про працю.....	235
§ 13.2. Сторони та зміст трудового договору	237
§ 13.3. Види трудового договору.....	242
§ 13.4. Контракт – особливий вид трудового договору	247
§ 13.5. Прийняття на роботу та юридичне оформлення трудоного договору	250
§ 13.6. Зміна умов трудового договору	253

Глава 14. Припинення трудового договору	260
§ 14.1. Поняття та загальні підстави припинення трудового договору	260
§ 14.2. Припинення трудового договору з ініціативи працівника	268
§ 14.3. Розірвання трудового договору з ініціативи власника	269
§ 14.4. Розірвання трудового договору з ініціативи третіх осіб	288
§ 14.5. Оформлення звільнення і проведення розрахунку	290
Глава 15. Робочий час і час відпочинку	295
§ 15.1. Поняття і сучасні проблеми гарантій робочого часу	295
§ 15.2. Режим робочого часу та його види	300
§ 15.3. Облік робочого часу	306
§ 15.4. Поняття та види часу відпочинку	308
§ 15.5. Відпустки, їх види та порядок надання	312
Глава 16. Трудова дисципліна та дисциплінарна відповідальність	325
§ 16.1. Поняття трудової дисципліни та внутрішній трудовий розпорядок	325
§ 16.2. Заохочення у трудовому праві	328
§ 16.3. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни	330
Глава 17. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	334
§ 17.1. Поняття і загальна характеристика матеріальної відповідальності, її відмінність від цивільно-правової відповідальності	334
§ 17.2. Підстава та умови матеріальної відповідальності	337
§ 17.3. Види матеріальної відповідальності працівників	340
§ 17.4. Визначення розміру шкоди та порядок її відшкодування	346
Глава 18. Індивідуальні трудові спори	348
§ 18.1. Індивідуальні трудові спори: поняття, види, причини виникнення та способи вирішення	348
§ 18.2. Порядок вирішення трудових спорів у комісії з трудових спорів	351
§ 18.3. Судовий порядок розгляду трудових спорів	354
§ 18.4. Порядок поновлення працівника на роботі та оплата вимушеного прогулу	356
Питання для самостійної перевірки знань	358
 РОЗДІЛ V	
ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО	
ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	
360	
Глава 19. Основи адміністративного права України	360
§ 19.1. Поняття державного управління та співвідношення його з виконавчою владою	360
§ 19.2. Поняття та види адміністративних норм	362
§ 19.3. Адміністративне деліктне право	366

§ 19.4. Поняття адміністративної відповідальності	369
§ 19.5. Адміністративні стягнення: поняття та види	370
§ 19.6. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення	371
§ 19.7. Форми і методи державного управління	372
§ 19.8. Поняття та особливості адміністративного процесу.....	376
Глава 20. Основи кримінального права України.....	379
§ 20.1. Поняття, завдання та джерела кримінального права	379
§ 20.2. Поняття кримінального закону та його чинність	381
§ 20.3. Поняття, ознаки та класифікація злочинів	383
§ 20.4. Поняття кримінальної відповідальності. Склад злочину та його елементи	384
§ 20.5. Стадії вчинення умисного злочину.....	387
§ 20.6. Поняття співучасті та її форми. Види співучасників	388
§ 20.7. Поняття множинності злочинів та її види	390
§ 20.8. Обставини, що виключають злочинність діяння.....	390
§ 20.9. Звільнення від кримінальної відповідальності	391
Глава 21. Покарання та його види.	
Призначення покарання та звільнення від нього	392
§ 21.1. Поняття покарання та його мета	392
§ 21.2. Система кримінальних покарань	392
§ 21.3. Призначення кримінального покарання	394
§ 21.4. Звільнення від кримінального покарання та його відбування чи заміна його більш м'яким. Погашення чи зняття судимості	396
§ 21.5. Характеристика Особливої частини кримінального права України.....	397
Питання для самостійної перевірки знань	399
Рекомендована література	400